

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-04-25
Besvaras senast
2025-05-09

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2024/25:632 Organiserad brottslighet som utnyttjar välfärden

Fusket och den organiserade brottsligheten inom våra välfärdssystem har under senare år blivit alltmer utbredd – och alltmer systematisk. Det handlar inte längre om enstaka fall eller oklara gränsdragningar. Det handlar om att kriminella nätverk, ofta med koppling till gängmiljöer eller släktbaserade strukturer, i stor skala utnyttjar våra trygghetssystem för att berika sig själva.

SVT:s granskningar de senaste dagarna visar att assistanssystemet – som ska ge personer med stora funktionsnedsättningar möjlighet till ett självständigt liv – har blivit en lukrativ inkomstkälla för grovt kriminella. Enligt myndighetsrapporter har hälften av alla assistansanordnare i Sverige någon form av koppling till organiserad brottslighet. I vissa fall har brukare lämnats ensamma och inlåsta, medan skattepengar betalats ut till personer som aldrig ens varit på plats. Sådana övergrepp får inte kallas något annat än en skam för välfärdsstaten.

Inom skolvärlden ser vi parallella mönster. Oseriösa skolhuvudmän kan med svaga kontrollmekanismer plocka ut stora vinster samtidigt som utbildningskvaliteten sviktar. Det finns belegg för att skolpengar försvunnit utomlands och att ägare med brottslig bakgrund kunnat starta nya bolag under nytt namn efter att tidigare tillstånd dragits in.

Även inom HVB-hem har vi sett skrämmande exempel. Verksamheter som ska skydda samhällets mest utsatta barn – ofta med trauma, missbruk eller koppling till kriminalitet – har i flera fall drivits av aktörer med helt fel motiv. Barn har placerats på hem där varken kompetens eller säkerhet funnits. I några fall har unga i praktiken hamnat under inflytande från de kriminella miljöer de skulle skyddas ifrån.

De här exemplen är olika till sin natur – men gemensamma i sin mekanik: välfärdssystem med stora offentliga resurser, svag insyn, bristande tillsyn och låg tröskel för att starta verksamhet. Det är ett drömläge för organiserad brottslighet.

Jag vill därför fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

1. Avser ministern att verka för en samlad nationell strategi mot organiserad välfärdsbrottslighet, där assistansfusk, skolpengsbedrägerier och missbruk inom HVB-systemet ingår?
2. Är ministern beredd att verka för att stärka myndigheternas möjligheter att snabbt utbyta information, dra in tillstånd och frysa tillgångar i ärenden där det finns misstanke om organiserad brottslighet?
3. Hur ser ministern på behovet av ny lagstiftning – exempelvis med inspiration från Italiens och USA:s antimaffialagar?

.....

Lars Isacson (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck